

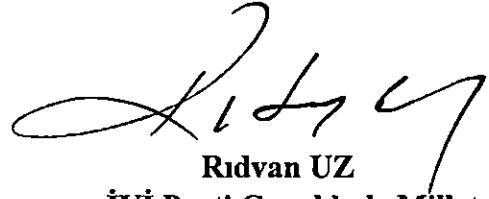

10/4417

Rıdvan UZ
Çanakkale Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de okul servis ücretleri ve okul ulaşım güvenliği alanında yaşanan sorunların nedenlerinin araştırılması; servis ücretlerinin veli bütçesi üzerindeki etkisinin, büyükşehirler ve iller arasındaki tarife farklılıklarının, UKOME ve ilgili yerel düzenlemelerin, rehber personel ücretleri, yakıt, bakım, sigorta, şoför ve personel giderleri, kısa mesafe taşımacılığı, okul çevresi trafik güvenliği, servis araçlarının teknik yeterliliği, kamera, araç takip sistemi, emniyet kemeri, rehber personel, şoför yeterliliği, güzergâh planlaması, denetim sıklığı, korsan servisler, öğrenci indirme-bindirme güvenliği, engelli öğrencilerin ulaşımı ve kamu kurumları arasındaki koordinasyon eksikliklerinin tespit edilmesi; öğrencilerin güvenli, erişilebilir, ekonomik ve denetlenebilir okul ulaşımına kavuşmasını sağlayacak etkin, adil, şeffaf ve bütüncül politikaların belirlenmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve İçtüzüğü’nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 09/06/2026

Rıdvan UZ
İYİ Parti Çanakkale Milletvekili

Rıdvan UZ
Çanakkale Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

GEREKÇE

Okul servisi, milyonlarca öğrenci ve veli için yalnızca ulaşım hizmeti değildir; çocuğun evden okula, okuldan eve güvenle dönebilmesinin temel güvencelerinden biridir. Bir çocuğun okula erişimi, ailesinin servis ücretini karşılayabilmesine veya yaşadığı mahallenin güvenli ulaşım imkânlarına bağlı hâle geliyorsa, orada eğitim hakkı da fırsat eşitliği de zedelenir.

Son yıllarda okul servis ücretleri veliler için ağır bir gider kalemi hâline gelmiştir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Koordinasyon Merkezi tarafından yayımlanan okul servis taşımacılığı ücret tarifesinde 2025-2026 eğitim öğretim yılına ilişkin ücretlerin 9,2 aylık dönem üzerinden hesaplandığı belirtilmekte; İBB'nin servis ücreti hesaplama uygulamasında anaokulu, ilkokul ve ortaokul için yüzde 35 rehber personel ücretinin ayrıca eklendiği ifade edilmektedir. Bu durum, servis maliyetinin yalnızca mesafeye değil, öğrencinin yaş grubuna, rehber personel zorunluluğuna ve hizmet kapsamına göre de arttığını göstermektedir.

2025-2026 dönemi için İstanbul'da açıklanan tarifelere göre 0-1 kilometre okul servis ücreti aylık 2.605 TL, 1-3 kilometre ücreti 2.790 TL, 3-5 kilometre ücreti ise 3.015 TL olarak kamuoyuna yansımıştır. Mesafe arttıkça ücretler kademeli biçimde yükselmekte, 23-25 kilometre aralığında aylık ücretin 6.100 TL'ye kadar çıktığı görülmektedir. Ankara'da ise okul servisi ücretlerine yüzde 30 oranında zam yapıldığı ve en kısa mesafe için aylık ücretin yaklaşık 3.400 TL seviyesine ulaşmasının beklendiği aktarılmıştır.

Bu rakamlar, asgari ücretli, emekli, dar gelirli ve birden fazla çocuğu okulda olan aileler açısından okul servisinin artık sıradan bir ulaşım gideri olmaktan çıktığını göstermektedir. Bir ailenin iki çocuğu servis kullanıyorsa, yalnızca ulaşım gideri birçok hanede kira, market veya fatura kalemiyle yarışır hâle gelmektedir. Eğitim ücretsiz denirken, velinin sırtına servis, yemek, kırtasiye, kıyafet ve yardımcı kaynak yükü bindiriliyorsa, eğitim hakkı kâğıt üzerinde parasız, hayatta pahalı hâle gelmektedir.

Servis ücretlerinin yüksekliği, bazı aileleri çocuklarını yürüterek, toplu taşımayla veya uygun olmayan alternatiflerle okula göndermeye zorlamaktadır. Bu durum özellikle okuluna uzak mahallelerde yaşayan, taşımali eğitim kapsamı dışında kalan, toplu taşıma bağlantısı zayıf olan, küçük yaşta veya engelli öğrenciler bakımından ciddi güvenlik riski doğurmaktadır. Ulaşım maliyeti arttıkça yalnızca aile bütçesi değil, öğrencinin okula düzenli devamı ve güvenliği de etkilenmektedir.

Okul ulaşım güvenliği ise en az ücretler kadar hayati bir meseledir. Okul Servis Araçları Yönetmeliği kapsamında okul servis araçlarında araç takip sistemi bulundurulması, kayıtların en az 30 gün muhafaza edilmesi, her öğrenci ve çocuk için üç nokta emniyet kemeri ve gerekli koruyucu tertibatın bulunması, taşıma hizmeti sırasında görüntü ve müzik sistemlerinin kullanılmaması gibi güvenlik hükümleri yer almaktadır. Bu düzenlemeler doğru ve gerekli olmakla birlikte, asıl mesele bu kuralların sahada ne kadar etkin denetlendiğidir.

Tel : 0.312.4206574 – 75

Faks : 0.312.4202300

E-posta : ridvan.uz@tbmm.gov.tr

Adres : Ana Bina E Blok 1.Kat Oda No: E120 TBMM/ANKARA

Rıdvan UZ
Çanakkale Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

TSE'nin okul servislerine takılacak kamera ve kayıt sistemlerine ilişkin 2025 duyurusu da servis güvenliğinde teknolojik denetimin önemini göstermektedir. Kamera, kayıt sistemi, araç takip cihazı ve benzeri uygulamalar; öğrencinin araç içi güvenliği, güzergâh takibi, şoför davranışları ve olası ihlallerin tespiti bakımından önemlidir. Ancak bu sistemlerin yalnızca araçta bulunması yetmez; çalışıp çalışmadığı, kayıtların saklanıp saklanmadığı ve denetimlerde gerçekten kontrol edilip edilmediği araştırılmalıdır.

Türkiye'de trafik güvenliği sorunu genel olarak ağır bir tablo ortaya koymaktadır. TÜİK'in 2025 Karayolu Trafik Kaza İstatistikleri'ne göre 2025 yılında Türkiye'de toplam motorlu kara taşıtı sayısı 33,6 milyona yükselmiş, trafik kazalarında 6.035 kişi hayatını kaybetmiş, 403.937 kişi yaralanmıştır. 2024 yılında ise ölümlü-yaralanmalı 266.854 trafik kazası meydana gelmiş, bu kazalarda 6.351 kişi yaşamını yitirmiştir. Bu genel trafik tablosu, her gün yollara çıkan okul servisleri bakımından güvenlik standartlarının asla kâğıt üzerinde bırakılmaması gerektiğini göstermektedir.

Okul servislerinde şoför yeterliliği ve rehber personel uygulaması özel olarak incelenmelidir. Servis şoförünün mesleki yeterliliği, trafik sicili, psikoteknik değerlendirmesi, sabıka kaydı, çocuklarla iletişimi, hız ve güzergâh disiplinine uyumu öğrencilerin can güvenliği açısından doğrudan belirleyicidir. Rehber personel ise özellikle küçük yaş gruplarında öğrencinin araca binmesi, araçtan inmesi, emniyet kemerinin takılması, okul kapısına güvenli ulaşması ve veliye teslim sürecinde hayati rol oynar.

Okul servis araçlarının yaşı, bakımı, lastik durumu, fren sistemi, emniyet kemerleri, kapı mekanizmaları, yangın söndürme tüpü, ilk yardım çantası, kamera ve araç takip sistemi gibi teknik özellikleri düzenli biçimde denetlenmelidir. Çocuk taşıyan araç, sıradan ticari araç gibi görülemez. Servis aracındaki her ihmal, doğrudan çocuğun canına dokunur. Burada "idare eder" anlayışının bedeli ağırdır.

Korsan servisler ve kayıt dışı taşımacılık da hem güvenlik hem mali denetim açısından önemli bir risk alanıdır. Yüksek servis ücretleri bazı velileri daha ucuz ama yetkisiz taşıma çözümlerine yöneltebilmekte, bu durum öğrencilerin denetimsiz araçlarla taşınmasına yol açabilmektedir. Yetkisiz servis taşımacılığı, hem ruhsatlı esnafı mağdur etmekte hem de öğrencilerin güvenliğini tehlikeye atmaktadır.

Okul çevresi trafik güvenliği de servis sorununun ayrılmaz parçasıdır. Okul giriş-çıkış saatlerinde servis araçlarının düzensiz park etmesi, öğrencilerin yol ortasında indirilip bindirilmesi, okul önlerinde yeterli cep ve güvenli bekleme alanı bulunmaması, yaya geçitleri, hız kesiciler, trafik ışıkları, zabıta ve polis desteği eksiklikleri öğrencileri risk altında bırakmaktadır. Güvenli servis yalnızca aracın içinden ibaret değildir; okul kapısına kadar uzanan bütün güzergâhı kapsar.

Engelli öğrencilerin okul ulaşımı ayrıca değerlendirilmelidir. Tekerlekli sandalye kullanan, özel gereksinimli veya refakat ihtiyacı olan öğrencilerin güvenli ve erişilebilir servis

Tel : 0.312.4206574 – 75
Faks : 0.312.4202300
E-posta : ridvan.uz@tbmm.gov.tr
Adres : Ana Bina E Blok 1.Kat Oda No: E120 TBMM/ANKARA

Rıdvan UZ
Çanakkale Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

hizmetine ulaşamaması, eğitim hakkını fiilen engelleyebilir. Engelli öğrenciler için uygun araç, eğitilmiş personel, güvenli bağlama sistemi, okul giriş erişilebilirliği ve aileyle koordinasyon konularında özel standartların uygulanması gerekmektedir.

Servis ücretlerinin belirlenmesinde maliyetler elbette dikkate alınmalıdır. Yakıt, araç bakım ve amortismanı, sigorta, şoför ücreti, rehber personel gideri, vergi, ruhsat ve denetim maliyetleri taşımacı esnafın karşı karşıya olduğu gerçek kalemlerdir. Ancak bu maliyetlerin velilere sınırsız biçimde yansıtılması da kabul edilemez. Devletin ve yerel yönetimlerin görevi, hem servis esnafını sürdürülebilir gelirle ayakta tutmak hem de veliyi ezmeyen adil tarife sistemini kurmaktır.

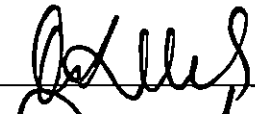
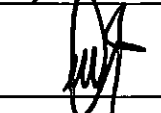
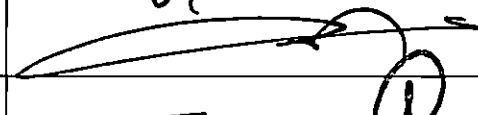
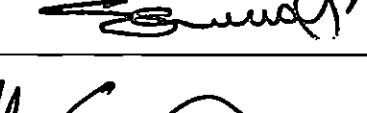
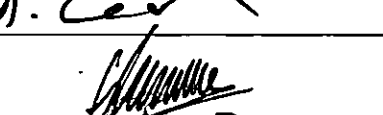
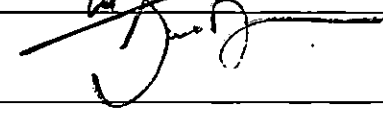
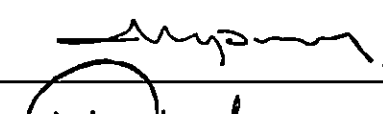
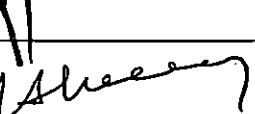
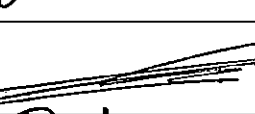
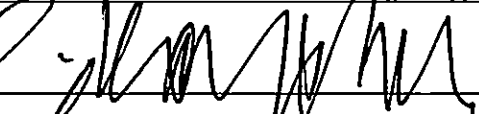
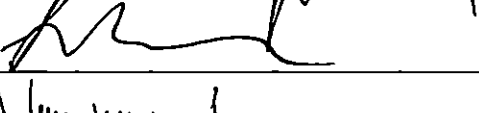
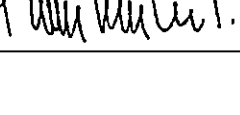
Bu kapsamda okul servis ücretlerinin il, ilçe, mesafe, okul kademesi, rehber personel ücreti ve hizmet kalemine göre dağılımı; UKOME ve belediye tarifelerinin belirlenme yöntemi; ücret artışlarının hane bütçelerine etkisi; ruhsatlı ve korsan servis sayıları; okul servislerinin teknik denetimleri; şoför ve rehber personel yeterlilikleri; kamera, araç takip sistemi ve emniyet kemeri kullanım oranları Meclis tarafından bütün yönleriyle araştırılmalıdır.

Ayrıca okul çevresi trafik düzenlemeleri, servis indirme-bindirme alanları, taşınabilir eğitim kapsamı dışında kalan öğrencilerin durumu, engelli öğrencilerin ulaşımı, servis kazaları, veli şikâyetleri, tüketici hakları, sözleşme ve ücret iadesi süreçleri, belediye-zabıta-emniyet-jandarma-Millî Eğitim Bakanlığı koordinasyonu özel olarak incelenmelidir.

Okul servisi meselesi, çocuğun canı ile velinin cüzdanı arasında sıkışmış bir sorun hâline getirilemez. Ne servis esnafı maliyet altında ezilmeli ne veli ödeme gücünü aşan ücretlerle bunaltılmalı ne de çocukların güvenliği denetim eksikliğine terk edilmelidir. Çocuk taşıyan sistemin adı servis değil, emanettir. O emanetin şakası olmaz.

Türkiye’de servis ücretleri ve okul ulaşım güvenliği sorununun tüm boyutlarıyla araştırılması; velilerin ekonomik yükünün, servis tarifelerinin, rehber personel ve yan hizmet ücretlerinin, okul servis araçlarının teknik ve güvenlik standartlarının, şoför ve rehber personel yeterliliklerinin, korsan servislerin, okul çevresi trafik güvenliğinin ve kurumlar arası denetim eksikliklerinin tespit edilmesi; öğrencilerin güvenli, erişilebilir, ekonomik ve denetlenebilir okul ulaşımına kavuşmasını sağlayacak kalıcı politikaların geliştirilmesi amacıyla Meclis Araştırması açılması zorunludur.

Anayasa’nın 98’inci ve İçtüzüğü’nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

ADI VE SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZASI
Ömer KARAKAŞ	AYDIN	
Yasin ÖZTÜRK	DENİZLİ	
Yücel ARSLAN	ANKARA	
M. Cihan PAÇACI	İSTANBUL	M. Cihan Paçacı
AYDINCE TÜRKER	ADANA	
Burhanettin Kocamaz	Mersin	BKocamaz
Tunç Yaldir	Aksaray	
Selcan Tazcı	Tekirdağ	
Serol Şuhut	Manisa	
Metin İlgün	Muşla	M. Can
M. Mustafa Gönbon	G. Antep	
Burak Dalgın	Balıkesir	
Hüsmen Kırkpınar	İzmir	
Yavuz Aydın	Trabzon	
Hayran Toktaş	Bursa	
Mehmet Akalin	Edirne	
Y. Selçuk Tırkoğlu	Bursa	
Lütfullah Kayaer	Yazgat	
A. Selim Çimkin	Haray	
A. İsmail Fakıbaba	Ankara	İsmail Fakıbaba